

Forespørgselsdebat om forsoning, identitet, sprog og menneskerettigheder og om, hvordan vi som nation sikrer et inkluderende samfund, hvor vi sætter befolkningens rettigheder og fælles velbefindende i højsædet, uanset etnicitet, sprog og kulturel baggrund.

(Medlemmer af Inatsisartut Juliane Henningsen og Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Formand for Naalakkersuisut

Samt Medlem af Naalakkersuisut for Udenrigsanliggender)

Tak til forslagsstillerne, som har taget et yderst vigtigt emne op til debat her i salen.

Identitet, sprog, menneskerettigheder og forsoning er grundlæggende spørgsmål, som vi fra tid til anden tager op til debat her i landet. Det er emner, som også går inden over spørgsmål som værdier, menneskesyn og demokrati, som alle har stor betydning for, hvordan vi indretter vores samfund. Derfor ser Naalakkersuisut meget frem til debatten i dag.

Denne forespørgselsdebat er sat sammen med to andre forespørgselsdebatter med fokus på sprog – den om forbedring af mulighederne for at voksne kan tilegne sig det grønlandske sprog – den anden om i højere grad at gøre det muligt at tage udgangspunkt i det grønlandske sprog i uddannelserne her i landet. Medlem af Naalakkersuisut for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling vil komme nærmere ind på disse emner i de enkelte debatter.

Ingen grønlænder må afskæres fra at kunne tage del i den demokratiske proces her i landet, fordi de ikke taler grønlandsk, og uanset den sproglige baggrund borgerne har i vores land, har vi brug for alle, der kan bidrage positivt til samfundsudviklingen i Grønland. Grønlandsk er vores officielle sprog. Det står ikke til diskussion. Det er væsentligt at holde fast i som udgangspunkt for vores debatter og for vores sprogpolitik og udformningen af love og regler i fremtiden. Det er af afgørende betydning for den fortsatte udvikling af vores kultur og identitet, at vi styrker det grønlandske sprog. En fremhævelse af vores eget sprog betyder på den anden side ikke en nedprioritering af andre sprog – heller ikke af det danske. Men vi kan se en udvikling foran os, hvor det danske sprog ikke vil være det eneste væsentlige fremmedsprog i Grønland. Det kan eksempelvis være asiatiske sprog, slaviske sprog og spansk og portugisisk fra Latinamerika foruden engelsk, som vi allerede kender i dag.

Også menneskerettighederne har stor betydning for vores kultur og identitet. Jeg kan henvise til grundloven, selvstyreloven og FN's menneskerettighedskonventioner og deklARATION om oprindelige folks rettigheder for blot at nævne nogle. Det er vigtigt, at det grønlandske folk kender disse rettigheder og forstår, hvordan disse rettigheder på vigtige områder kan have betydning for vores liv.

Der er ubehagelige historiske kendsgerninger i tidligere kolonier verden over. I nogle tilfælde er der også svære forhold landenes befolkningsgrupper imellem. Forhold, der giver anledning til meget stærke følelser hos folk. Det kan give anledning til hårde ytringer og hårde reaktioner. Grønland er en tidligere koloni, og vi kender også disse elementer alt for godt. Vi har nogle af den grønlandske befolknings største tabuer i krydsfeltet mellem identitet, etnicitet, sprog og kulturel baggrund. Her finder vi emner, som vi trods disse udfordringer er nødt til at debattere.

Vi kan i vores kulturelle udvikling ikke fortsat undlade at tage visse debatter, fordi de er svære eller ubekvemme. Men i debatterne må vi vise hensyn og søge ikke unødigt at såre vore medborgere og gå over diskriminatoriske grænser. I debatterne skal vi også være åbne og fordomsfrie. Vi må ikke tillægge andre intentioner og motiver, blot fordi vi ikke er enige med dem. Nogle gange kan vi med fordel træde et skridt tilbage og åbent overveje, hvad der grundlæggende bliver sagt.

I Finanslovsforslaget for 2014 har Naalakkersuisut foreslået nedsættelsen af en Forsoningskommission. Vi skal debattere mere for at kunne forsones os. Og i den forbindelse har en forsoning mange ansigter. Vi skal kunne forsones os med Danmark, vi skal kunne forsones vores tid som koloni, vi skal kunne forsones os med vores historie, med os selv og med hinanden. Forsoningselementerne er af lige stor betydning. Intet forsoningselement kan udelades. Intet element kan springes over. Forsoning er en del af en nødvendig for at komme videre. Den nødvendige debat skal bryde tabuer for at give os grønlandere styrke. Det skal være grundlaget for at finde den styrke, som skal bære os frem, også når Grønland bliver mere multikulturelt.

Med denne forespørgselsdebat viser forslagsstillerne, at Naalakkersuisut ikke er de eneste, der tænker på forsoning. Det glæder Naalakkersuisut. Naalakkersuisut vil derfor deltage i debatten, notere ned og lytte til, hvad der bliver sagt her i salen om forsoning, og vi vil tage det med i vores overvejelser ved etableringen af Forsoningskommissionen.

Med disse ord, ønsker jeg Inatsisartut en god og inspirerende debat.